

ค่ายอาสา การรักษาเวลา งานทาสี

นพ.อนุวัฒน์ ศุภชุติกุล

ปิดภาคเรียนฤดูร้อนของทุกปี นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลกลุ่มหนึ่ง จะออกไปทำกิจกรรมค่ายอาสาในชนบท ไปใช้ชีวิตร่วมกันในความเหนื่อยยาก ไปฝึกฝนตนเอง ฝึกฝนการทำงานร่วมกัน ผู้เขียนเคยไปร่วมงานค่ายอาสาในช่วงที่เป็นนักศึกษาตั้งแต่ค่ายที่ 4-5-6 และได้มีโอกาสไปฟื้นความหลังในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาคือค่ายที่ 38-39 แม้จะต้องใช้แรงกายอย่างมาก แต่ก็เกิดความผ่อนคลายจากความเครียดในงานประจำ

ค่ายอาสาและกลุ่มอาสาสมัครมหาวิทยาลัยมหิดล เกิดจากความคิดริเริ่มและการเอาใส่ใจของ ศ.นพ.อวย เกตุสิงห์ ตั้งแต่สมัยที่ท่านเป็นรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

ระเบียบวินัยสำคัญอันหนึ่งภายในค่ายคือเรื่องของการรักษาเวลา แต่ละวันจะมีกำหนดเวลาที่แน่นอนในการทำกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่ตื่นนอนจนเข้านอน สมาชิกค่ายคนหนึ่งจะได้รับนกหวีดอาณัติให้ทำหน้าที่ผู้รักษาเวลา ในช่วงเริ่มต้นของค่าย สมาชิกค่ายบางคนจะรู้สึกอึดอัดใจที่ชีวิตถูกกำกับด้วยบุคคลอื่น กรรมการค่ายจะต้องคอยดูแลและกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกและพฤติกรรมของการตรงต่อเวลาเป็นระยะ

การรักษาเวลาดูเหมือนเป็นเรื่องง่าย แต่เป็นปัญหาที่พบอยู่เป็นประจำ

ถ้าเราขอให้ผู้อื่นบอกว่าถึงเวลาต้องทำโน่นทำนี่ เราจะเกิดความรู้สึกถูกบีบคั้น ไม่สบาย

แต่ถ้าเรารับผิดชอบด้วยตัวเราเองว่านี่ถึงเวลาแล้วนะที่เราจะต้องทำสิ่งนี้ เสียงนกหวีดก็เป็นเพียงการสัญญาณเพื่อความพร้อมเพรียง ไม่มีความรู้สึกถูกบีบคั้นเกิดขึ้น มีแต่ความรู้สึกภูมิใจว่าเราเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

การรักษาเวลาเป็นการฝึกฝนตนเองขั้นต้นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งฝึกได้ง่าย แต่มักจะถูกปล่อย ทำให้โรคไม่ตรงต่อเวลากลายเป็นโรคระบาด

ทำนองเดียวกัน สำนึกของการทำงานให้มีคุณภาพและการพัฒนาให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ก็ควรเป็นความรับผิดชอบของเราทุกคนในระบบบริการสุขภาพ ถ้าเราทำอยู่เป็นปกติ เราจะไม่รู้สึกว่าถูกบีบคั้นเมื่อมีการประเมินจากภายนอก แต่ถ้าเราทำต่อเมื่อได้สัญญาณเตือนว่าถึงเวลาต้องทำแล้ว เราจะรู้สึกไม่เป็นสุข ไม่เป็นอิสระ และทำไม่ได้ดี

งานหลักของค่ายอาสาคือการก่อสร้างอาคารเรียนให้แก่โรงเรียนในชนบท งานในช่วงท้ายๆ ของค่ายคือการทาสี การทาสีในส่วนเครื่องบนของอาคารเรียนเป็นเรื่องสนุกและท้าทาย ขณะเดียวกันก็ต้องระวังอันตรายจากการที่จะหล่นล่องลงมาจากนั่งร้านด้วย

ระหว่างที่ทาสีไป ก็คิดถึงผู้ที่ทำงานคุณภาพในโรงพยาบาลไปด้วย

การทำงานในที่สูง ต้องมั่นใจในที่ยืนว่ามีความมั่นคง บางครั้งต้องอาศัยมือไปเกาะ
เกี่ยวสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเพื่อให้สามารถเอื้อมไปทำงานในจุดที่ห่างไกลออกไปได้ ผู้บริหาร
เปรียบเสมือนนั่งร้านซึ่งเป็นที่ยืนที่จะสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ทำงานคุณภาพ บางครั้งผู้ทำงาน
คุณภาพก็ต้องเอื้อมมือไปเกาะเกี่ยวผู้อาวุโสอื่นๆ ที่แม้ไม่มีตำแหน่งบริหาร แต่ก็มีคำพูดที่ผู้คน
รับฟัง ถ้าที่ยืนมั่นคงและทาสีตรงหน้า เราสามารถใช้มือหนึ่งจับขั้นบันได อีกมือหนึ่งจับแปลงป้ายสี
ไปในจุดที่ต้องการ

ความคล่องตัว ช่วยให้ทาสีได้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ถ้าเราใช้ได้แต่มือขวาเราจะ
ทำงานได้จำกัด แต่หากเราสามารถทำได้ทั้งมือขวาและมือซ้าย จะช่วยให้เราไม่ต้องหมุนตัว ไม่
ต้องจัดทำใหม่ ดีไม่ดีอาจจะทำให้ขั้นบันไดถล่มตกลงไปข้างล่าง เดือดร้อนต้องไปทำความสะอาด
พื้นข้างล่างกันอีก การพัฒนาคุณภาพก็เช่นเดียวกัน มีเครื่องมือให้เราเลือกใช้อยู่มากมาย หาก
เลือกให้เหมาะสมกับสถานการณ์จะทำให้เราทำงานได้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ขอเพียงหมั่นฝึกฝน
และรู้จักคิดว่าเครื่องมืออะไรเหมาะสมกับสถานการณ์อะไร

ความยืดหยุ่น ช่วยได้มากทั้งในส่วนของการป้องกันการบาดเจ็บ การเปลี่ยน
อิริยาบถที่ต้องมีการปีนป่าย รวมทั้งการทาสีในตำแหน่งที่ต้องเอื้อมหรือต้องโหนออกไปไกลๆ
สังเกตกันบ้างหรือไม่ว่าเวลาเราทำงานร่วมกัน หากขาดเสียซึ่งความยืดหยุ่น ก็มักจะมีไม่ใคร่
ใครที่ต้องบาดเจ็บ (ทางจิตใจ) กันบ้าง หรือไม่ก็ทำให้งานง่ายๆ กลายเป็นเรื่องยากไปโดยไม่
จำเป็น

กลับจากค่าย ยังมีสติติดปลายผมและท่อนแขนมาเป็นที่ระลึกเพื่อเขียนบทความนี้